



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 451/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 3To/2/2020 z 13. februára 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie a priznať náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 0T/45/2019 uznaný vinným z prečinu ohrozovania pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona (ďalej aj „TZ“) na skutkovom základe, že 14. apríla 2019 viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky, ktorá bola zistená pri dychovej skúške. Sťažovateľ sa podrobil dychovej skúške, pri ktorej mu bola nameraná koncentrácia alkoholu 1,20 mg/l v objeme vydýchnutého vzduchu, čo v prepočte predstavovalo hodnotu 2,50 ‰. Okresný súd uznal sťažovateľa vinným a uložil mu trest podľa § 289 ods. 1 s použitím § 36 písm. 1) a § 38 ods. 2 a 3 TZ na trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) TZ s použitím § 50 ods. 1 TZ obžalovanému výkon uloženého trestu podmienene odložil a určil skúšobnú dobu na 18 mesiacov. Zároveň mu súd podľa § 61 ods. 5 písm. a) s použitím § 61 ods. 7 a § 7b ods. 2 TZ uložil trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu na doživotie. Spomínaný trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu na doživotie bol sťažovateľovi uložený z dôvodu recidívy v dvoch obdobných prípadoch ohrozovania pod vplyvom návykovej látky,

ktorých sa sťažovateľ v minulosti dopustil na území Nemeckej spolkovej republiky a na území Slovenskej republiky.

3. Krajský súd touto ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením odvolanie sťažovateľa, ktorým namietal neprimeranosť trestu zákazu činnosti na doživotie, zamietol so stotožnením sa s odôvodnením okresného súdu. Krajský súd dodal, že sťažovateľ sa dopúšťal opakovaných trestných činov na úseku cestnej dopravy pod vplyvom alkoholu, čím ukázal svoju nedisciplinovanosť. Ani peňažné tresty, ani trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel uložené súdom neboli pre neho dostatočným poučením.

4. Sťažovateľ v dovolaní namietal porušenie svojho práva na obhajobu nerozhodnutím o jeho návrhu pred krajským súdom na prerušenie konania a podanie návrhu na ústavný súd na začatie konania o súlade právneho predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily podľa § 283 ods. 5 Trestného poriadku (ďalej len „TP“), čo považoval za nevyhovenie návrhu na doplnenie dokazovania. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 5Tdo/48/2020 z 3. septembra 2020 podľa § 382 písm. c) TP dovolanie odmietol s odôvodnením, že krajský súd nemal dôvod predložiť vec ústavnému súdu bez toho, že by sa bol domnieval, že existuje namietaný rozpor inštitútu trestu zákazu činnosti na doživotie s ústavou. Preto nemal ani dôvod konanie prerušiť. Najvyšší súd tiež uviedol, že nepredloženie spomínaného návrhu ústavnému súdu nemá atribúty nevykonania dôkazu.

II.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že sa zo strany krajského súdu neakceptoval jeho návrh na prerušenie konania. Za relevantné pritom považoval prijatie návrhu Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. PL. ÚS 18/2020, týkajúcej sa súladu trestu zákazu činnosti na doživotie s ústavou. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí sa s návrhom sťažovateľa nijako nevysporiadal, čím podľa sťažovateľa zaťažil svoje rozhodnutie arbitrárnosťou a porušil jeho právo na obhajobu, ktoré je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu a ktorého súčasťou je aj právo obvineného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

III.

6. Ústavný súd podrobil ústavnú sťažnosť úvodnému prieskumu, či spĺňa podmienky na jej prijatie na ďalšie konanie a jej meritórne preskúmanie. Takúto podmienku nespĺňa ústavná sťažnosť okrem iného v prípade jej zjavnej neopodstatnenosti. Podľa rozhodovacej činnosti ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

7. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd na tomto mieste zároveň pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

8. Ak sa súd domnieva, že dotknutý právny predpis nie je v súlade s predpisom vyššej právnej sily, musí predložiť vec ústavnému súdu na relevantné konanie (R 10/1995). V takomto prípade konanie preruší (§ 283 ods. 5 TP). Túto povinnosť má aj bez podnetu obžalovaného. Návrh všeobecného súdu musí mať náležitosti, a to okrem iného aj dôvody, ktoré vedú súd k pochybnostiam o súlade napadnutého predpisu, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou [§ 75 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZUS“)].

9. *A contrario* ak sa súd nedomnieva, že o takýto nesúlad ide, návrh nepodá a tento svoj postoj odôvodňovať nemusí, a to ani pre prípad návrhu zo strany obžalovaného, ktorý súd nemusí akceptovať. Ustanovenie § 283 ods. 5 TP dôsledne premieta princíp sudcovskej nezávislosti zakotvený v čl. 144 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú sudcovia pri výkone svojej funkcie viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Súdy nie sú povinné popri výklade a používaní právnych predpisov odôvodňovať prezumpciu ich ústavnosti a bolo by to prakticky aj nemožné.

10. K otázke nepredloženia návrhu ústavnému súdu sa tiež vyjadril najvyšší súd v rámci dovolacieho prieskumu, ktorý skonštatoval, že *„pokiaľ ide o posudzovanú vec, z obsahu predloženého spisu vyplýva, že obvinený nenavrhol doplnenie dokazovania novými, popr. nevykonanými dôkazmi, o ktorých by mal súd, v zmysle horeuvedeného, rozhodnúť, ale navrhoval postup v zmysle ustanovenia § 320 ods. 1 písm. d) v spojení s § 283 ods. 5 Tr. por., teda aby odvolací súd prerušil konanie a obrátil sa na Ústavný súd Slovenskej republiky. Z ustanovenia § 283 ods. 5 Tr. por. je pritom zrejmé, že súd preruší trestné stíhanie aj vtedy, ak sa domnieva, že všeobecne záväzný predpis nižšej právnej sily, ktorého použitie je v danej trestnej veci rozhodujúce pre rozhodovanie o vine a treste, je v rozpore so všeobecne záväzným predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, a podá návrh na začatie konania pred ústavným súdom. Je evidentné, že krajský súd sa nedomnieval, že trestnú vec obvineného by mal riešiť Ústavný súd Slovenskej republiky, resp. nepovažoval znenie Trestného zákona v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. A o takomto rozhodnutí nebol povinný vypracovať rozhodnutie, popr. uviesť do zápisnice o verejnom zasadnutí negatívne stanovisko.“*

11. Ak sťažovateľ poukazoval na uznesenie ústavného súdu o prijatí návrhu na ďalšie konanie vo veci sp. zn. PL. ÚS 18/2020, uvedený návrh sa týka veci vedenej pred všeobecným súdom, v ktorej sa uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na doživotie

s použitím § 61 ods. 5 písm. b) TZ, teda nie z dôvodu recidívy, ale vážneho následku (usmrtenie inej osoby). V prípade sťažovateľa všeobecný súd aplikoval § 61 ods. 5 písm. a) TZ. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti odvoláva na uznesenie ústavného súdu v skutkovo a právne odlišnej veci.

12. Medzi namietaným nedostatkom napadnutého uznesenia krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vysloviť ich porušenie. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZUS ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2021

Robert Šorl
predseda senátu